

ROMIATJE

Fes via.

No sé d'hont vinch. En las regions ignotas,
de un somni ombriu, mon ánima 's desperta:
una veu li ha cridat:—Cérca't la patria!—
y esten las alas y als abims se llensa.

Ben tost, al lluny, com frévola guspira,
despunta un mon entre la fosca eterna,
que va creixent devant de sas miradas
vestit de formas y colors incertas.

Los mars après d' assí d' allá 's dibuixan;
pe'ls camps los rius com á filats s' estenen;
y en dins dels boscos y 'ls conreus, tot ombra,
llachs y deserts com á ramats cendrejan.

Descent pe'l mitx de fréstegas montanyas;
arbres gegants fins l' horison s' aixecan;
d' un poble inmens ha franquejat las portas
y escolta y mira á son entorn sorpresa:

Una vía sens fi; banda per banda
casals enormes de parets rojencas,

pujols que tenen de titans la forma,
esfinges altas ombrejant als temples.

Per dalt dels murs, als porxos, en las gradas,
onas de gent que avalotant s' empenyen;
y obrintse pas en professó ostentosa,
alfakirs y bracmans y bayaderas.

Empurpra 'l sol dels elefants y 'ls brúfals
la sanch que cau de sas obertas venas;
y ve 'l deu de metall, damunt lo carro,
los peus tot llum, lo front en las tenebras.

Las trompas sonan, los perfums s' enlayran,
á munts las gents devant lo deu s' estenen;
cruixen las rodas capolant sos cossos,
y ab cants las tribus los gemechs ofegan...

Y vola al lluny mon ánima entristida,
deixant las planas de la mort enrera;
lo mon camina voltejant pe 'ls ayres,
y 's transforma la cara de la terra.

Temple encisant; per llantia esplendorosa
la lluna al plé del blau zenit sospesa;
los tronchs soberchs dels roures per columnas;
per volta un cel de fullas y d' estrelles.

Cubrint lo dólmen de carreus ciclópeos
lo flam s' ajita dels garbons de teya;
guerrers forsuts arrenjerats s' atansan;
entorn las donas van teixint verbenas.

Devant del ara als presoners aturan;
los cers á l' una espurnejants aixecan;
corre la sang dels presoners, cadavres,
y á feix los alsan y al tornall los llensan.

Polsan los barts las arpas armoniosas;
ballan xisclant las collas de druidesas;
dringan al caure en los escuts las armas,
y ronca 'l mar y 's sent rugir las feras...

Y altra volta mon ànima s' allunya
 d' esglay perduda en las regions etéreas;
 y après, seguint la via de las onas,
 damunt d' un poble s' ha acullit sens esma:

Ampla ciutat de murallons vestida;
 enllà 'l desert ab caldejants arenas;
 ensá la platja de la mar blavosa
 hont las trirémés fermadas cabussejan.

—Molock! Molock! ..—ab los fillets als brassos
 cridan las mares caminant al temple,
 y al pas los homes conmoguts las miran
 y besantlas al trajo las segueixen.

Lo deu rohent d' entranyas infernadas
 obra incessant la gola famolenca,
 y orgullosas las donas, una á una,
 los fills volguts enfornan en son ventre.

Per lo buyt de sos ulls ixen las flamas,
 rugeix sa gorja, 'ls llabis li fumejan!...
 ¡ay de las mares que 'l plorar aixugan,
 que 'ls cers per tot las burxan y trossejan!...

Y altre cop, del espay cerca la pátria,
 y altre cop baixa al mon l' ànima mèva;
 un riu tortuós ha vist entre las boyras
 y una ciutat sobre turons jayenta.

Cántichs per tot, y polsament de sistres;
 y acorts de flautas; y brugits de festas:
 lo foro al lluny; adalt lo capitoli;
 ensá la curia; entre 'ls palaus las termas.

En renglera 'ls pilars dels acueductes,
 semblant colossos que las mans uneixen;
 altars arreu y assobre d' ells inmoebles
 pecadoras, tirans y deus de pedra.

Omplen á gom del coliseu las gradas
 lliures y esclaus y magestats excelsas;
 despedassa al llibert l' urpa dels tigres,

y 'ls sacerdots pe 'ls ídols aplaudeixen!
 En los boscos de murtra y llorer-rosa,
 nuas bacants en ubriaqués follejan;
 y 'ls nins se 'n riuhén sorprenent sas mares,
 y seguintlas per tot las escarneixen.

Y vola en tant mon ánima perduda
 de cim en cim com esgarriada aucella;
 sopat segueix una claror estranya
 que surt d' orient com la d' un sol que 's lleva.

L' herm: entre rochs la palma revellida;
 sens fruyts jayent la escuálida figuera;
 pe 'ls camps de sorra que ab lõ sol espurnan
 lo rastre de la cabra famolenca.

Tot sol; conjunt de pedras ennegridas,
 un puig semblant pelada calavera;
 al cim la creu del afrontós suplici;
 glateix un home agonisant en ella.

Ab los ulls entristits, movent los llabis,
 devall sos peus á una ciutat contempla:
 —No sáben lo que hán fet; Pare, perdónals!—
 y 'l plor li cau sobre 'ls botxins que l' befan.

Com llir puríssim que ha tombat la pluja,
 sa mare en plor vora la creu gemega;
 desfent las collas dels soldats y 'l poble
 li allarga 'ls brassos lo volgut deixeble.

Ab veu d' amor lo moribon s' esclama:
 —Prenlo per fill, ¡oh dolsa mare meva!...—
 y tanca 'ls ulls... y l' univers s' endola...
 y 'ls morts se senten removent la terra...

Esperit meu, ja prou has fet la via;
 las febles alas mansament aplega;
 lo sol que 's fon, la feredat que 't volta,
 ben clar t' ho diuhén qu' ha finat ton Mestre.

Aqueixa veu tan trista y amorosa
 ja altre cop l' has sentit, en ta naixensa;
 al parlar al apóstol y á la mare
 en tu 's clavaren los seus ulls d' estrelles.

Emprenta 'ls llabis en sa sanch de vida,
 romeu del cel, que afadigat sedejas:
 recólzat á sos peus, qu' eixa es ta pátria!
 Feste cos, esperit: naix de la terra.

